

'Lægen' er pædagog

ET KÆMPE hul i lovgivningen gør, at man kan blive opereret i øjet af en sosu-assistent. Eller få sat en spiral op af en pædagog – begge dele er eksempler fra virkeligheden, når patienter går til speciallæge.

I ET gennemkontrolleret land som Danmark forekommer det dybt besynderligt. Det kan da ikke passe? Men jo – loven giver speciallæger mulighed for at ansætte, hvem de vil, uanset den pågældendes baggrund. Det åbner en ladeport for at hyre konen, svogeren, eller hvem der nu ellers for en lav hyre kan tage en del af lægens opgaver på lægens ansvar.

PÅ INTERNETTET kan man få et kort kursus og derefter kalde sig sonograf. De tjekker bl.a. gravide, og her fandt Ekstra Bladet en pædagog, der skannede nakkefolder på en privat klinik. En gang om året kontrollerer det engelske firma bag certificeringerne deres kursisters arbejde. Hvis det er meningen, det skal virke beroligende, så tro om igen.

” Hvis det er meningen, det skal virke beroligende, så tro om igen

EN GYNÆKOLOG kalder det uforsvarligt, at alle og enhver kan udføre visse lægelige opgaver. F.eks. kan en ukyndig nemt jage hul i livmoderen ved opsætning af en spiral. Faktisk oplister loven kun syv specifikke punkter, der skal udføres af en læge. Bl.a. recepter og dødsattester!

ASTRID KRAG (SF), vores sundhedsminister, kalder ordningen 'god'. Det er jo på lægernes ansvar. Til beroligelse tilføjer hun, at er der problemer, kan man klage til Sundhedsstyrelsen, som så kan udløse kritik eller give lægen en bøde.

GARANTIEN lyder både taktisk og hul. Sundhedsstyrelsen som den store beskytter, når det ER gået galt, er ikke til megen hjælp. Af gode grunde bliver den også kaldet Sløvhedsstyrelsen, for embedsmændene er sværere at drive i gang end en kamel i koma. Så det er nok ikke dér, kontroliveren er i top for at sikre patienterne mod behandling af uprofessionelle, som der her er tale om.

KRAGS begejstring bunder sandsynligvis også i, at regeringen gerne ser langt flere lægelige opgaver udført af andre personalegrupper, f.eks. sygeplejersker, der er billigere i drift.

DAGENS BENDTNER: HOLDER FORMEN VED LIGE I NATKLUB

Ekstra Bladet

SMED DRINKS PÅ MISS FITNESS

TALSMAND: DET ER EN MISS-FORSTÅELSE

FOTD: PRIVATFOTO

HUL I LOVEN - OG I HOVEDET

DIN LÆGE ER MÅSKE SLET IKKE LÆGE

SOSU-ASSISTENTER UDFØRER ØJEN-OPERATIONER

8kt guldhjerte m/ diamanter og smaragder/rubiner eller safir **Kr. 1298,-**

8kt. guld-vedhæng m/ 16 diamanter **Kr. 998,-**

8kt guld-vedhæng m/ safir og diamanter **Kr. 998,-**

14kt guldhjerte m/ 12 diamanter **Kr. 1198,-**

14kt. guldring m/20 diamanter **Kr. 2198,-**

Guldkjær

www.guldkaer.dk

Nørre Voldgade 92 • 1358 Kbh. K. Tlf.: 33 32 12 12

Eksklusive smykker...

14kt. guldring m/19 safir og 16 diamanter **Kr. 3498,-**

8kt. guld-vedhæng m/granater **Kr. 798,-**

8kt. guld-ørestik m/granater **Kr. 998,-**

8kt guldring m/granater **Kr. 998,-**

MÅSKE ER DIN LÆGE PÆDAGOG

KAN ANSÆTTE HVEM SOM HELST:

Hul i loven giver alle lov til at arbejde som læge eller sundhedspersonale

CAMILLA MARIE NIELSEN
NADIA NIKOLAJEVA

Det er ikke sikkert, at du får behandling af en læge, når du går til speciallægen. Det kan lige så godt være en pædagog, en sosu-assistent eller en læge uden autorisation.

Ekstra Bladet kan i dag afsløre et hul i sundhedsloven, der giver hvem som helst lov til at udføre lægelige opgaver.

Det sker, fordi læger kan benytte sig af loven om medhjælp, der giver lægen ret til at ansætte en hjælper uanset personens baggrund eller uddannelse. Lægen skal selv oplære medhjælperen til at udføre de lægelige opgaver, og det er op til lægen selv at vurdere, hvilke opgaver der må udføres. Ekstra Bladet erfarer, at det især er på private klinikker, at loven kommer i brug.

Uforsvarligt

Loven lader lægerne hyre et familiemedlem eller en ven til at udføre vaccinationer, indsætte spiraler eller tilse dit syge barn. Og med flere

hænder kan man tilse flere patienter, og dermed tjene flere penge.

Det er problematisk, at medhjælperen lovligt kan udføre det lægelige arbejde, mener speciallæge i gynækologi og obstetrik Christine Felding.

– Der kan blandt andet være problemer ved spiraloplægninger. Specielt hos de kvinder, der har født for nylig, hvor man nemt kan jage spiralen igennem livmoderen. Det kan man også komme til som læge, men jeg vil mene, at vi har en baggrund, som gør, at vores grundlag for at gøre det korrekt, er størst.

Christine Felding er stærk betænkelig ved, at loven giver alle og enhver lov til at udføre visse lægelige opgaver.

– Det er uforsvarligt. Der er rigtig mange ting, jeg skal tage højde for, før jeg må lægge en spiral, siger hun til Ekstra Bladet.

Pædagog skanner gravide

Ekstra Bladet har blandt andet kendskab til en klinik, hvor skanninger af gravide

foretages af en pædagoguddannet. Det er fuldt lovligt via loven, og faktisk findes der heller ikke specifikke regler, som gør, at man kan sikre sig kvaliteten af lige præcis disse skanninger i det private. Det fortæller formand for Dansk Føtalmedicinsk Selskab Olav Bjørn Petersen.

” Loven lader lægerne hyre et familiemedlem eller en ven til at udføre vaccinationer, indsætte spiraler eller tilse dit syge barn

– Der er ikke er nogen formelle krav til undersøgerens kompetencer ved en nakkefoldsskanning i Danmark. Derfor har vi indgået en aftale med den engelske organisation Fetal Medicine Foundation (FMF), som certificerer den, der skanner, og hol-

MANDAGENS SPØRGSMAL

Er du tryk ved, at en læge ikke behøver at være uddannet for at udføre lægearbejde?

ekstrabladet.dk

der opsyn med deres arbejde en gang om året.

På FMF's hjemmeside fremgår det, at sonograf-certificeringen opnås gennem et kursus over internettet. I Danmark har 274 personer taget kurset og kan derefter kalde sig sonograf og i princippet foretage fosterskanninger, hvis de får arbejde på en klinik. De fleste på listen har en baggrund i det sundhedsfaglige, men Ekstra Bladet finder også pædagogen på denne liste. Og det overrasker formanden.

Det var ikke meningen

– Samarbejdet med FMF var i sin tid tænkt som en kvalitets sikring af skanningerne, men vi havde ikke forestillet os, at folk uden sundhedsfaglig baggrund ville tage de kurser og få certifikatet. Det var aldrig meningen, siger Olav Bjørn Petersen.

cama@eb.dk

➔ Læs også lederen på side 2

PÆDAGOG HAR SINE EGNE PATIENTER I MANDENS KLINIK

Uddannet af sin læge-mand

– Vi gør ikke noget ulovligt her. Sådan indleder gynækolog Tri Nguyen interviewet med Ekstra Bladet. Også her har loven muliggjort, at gynækologens egen kone, Henriette Nugyen, kan arbejde i klinikken, selv om hun oprindelig er uddannet pæda-

gog.

Henriette Nguyen har arbejdet for sin mand siden 2007, hvor klinikken åbnede i Hvidovre. Hun har sine egne patienter, som hun skanner for graviditeter uden for livmoderen eller forbereder til en spiralopsætning. Op-

læringen har hun modtaget af sin mand, som også selv har givet hende kurser i at aflæse skanningsbilleder. På klinikens hjemmeside er Henriette oplyst som sonograf med certificering fra FMF.

– Men alt er selvfølgelig

under mit opsyn, som loven påbyder, siger Tri Nugyen.

Spiral til kvinder

Opsynet fører han fra computeren i sit kontor, hvor han efter eget udsagn kan følge med i Henriettes skanninger og skanningerne fra

de fem yderligere rum i klinikken.

Ekstra Bladet har to gange kontaktet klinikken som patient for at se, hvor mange indgreb Henriette selv udfører.

Selv om det begge gange var muligt at bestille tid hos

pædagogen til en spiralopsætning, benægter Tri Nugyen, at hans kone foretager så komplicerede gynækologiske opgaver alene.

Det er en fejl

– Hun klagør, bedøver og skanner patienten, men det

– Du kan også arbejde som sonograf hos mig, hvis du ville – hvis altså jeg ville ansætte dig, siger Tri Nguyen til Ekstra Bladets journalist.
FOTO: JAN UNGER

er mig, der placerer spiralen. Alt andet er ulovligt, siger han til Ekstra Bladet.

– Men vi kan jo bestille tid specifikt hos Henriette, hvordan forklarer du det?

– Det er fejlinformation fra min receptionists side af. Det er forklaringen.

– Men vi har kunnet bestille hos Henriette to gange?

– Ja, men som jeg siger, er det en fejl. Hvis du var mødt op til dine konsultationer, så havde du også set, at Henriette kun klargør, og jeg derefter udfører indgrebet.

” Ja, men som jeg siger, er det en fejl. Hvis du var mødt op til dine konsultationer, så havde du også set, at Henriette kun klargør, og jeg derefter udfører indgrebet

SUNDHEDSSTYRELSEN:

En sosu-assistent må gerne udføre øjenoperation

I loven om medhjælp står blandt andet, at lægerne har ret til at delegerede alle slags opgaver til en medhjælp på nær et fåtal, som kun lægen må udføre. Recepter og dødsattester er to af de i alt syv specificerede opgaveområder, som er forbeholdt den autoriserede læge.

Den enkelte læge vurderer selv, om det lever op til reglen om omhu og samvittighedsfuldhed, når en opgave uddelegeres til en medhjælp. Derudover skal han også selv vurdere, om medhjælpen er tilstrækkelig kvalificeret, give instrukser og føre kontrol med opgaven.

” Lægen må i princippet give enhver form for opgave videre

– Det er som udgangspunkt op til lægen selv at vurdere, om de kan stå inde for at give den enkelte opgave videre til en medhjælper, men lægen må i princippet give enhver form for opgave videre, fortæller Henrik Kristensen, der er jurist hos Sundhedsstyrelsen.

Klage hjalp ikke noget

Sundhedsstyrelsen kan blandt andet fortælle om en episode, hvor en patient modtog en øjenoperation af en social- og sundhedsassistent i stedet for lægen selv. Operationen foregik fejlfrit,

men patienten klagede alligevel over episoden. Det hele foregik dog på lovlig vis, og patienten fik derfor kun medhold i, at lægen skulle have oplyst, at operationen blev udført af en sosu-assistent.

” Det er i sidste ende klagesystemet, der afgør, hvilken informationspligt lægen har

– Vil det så sige, at en hjernekirurg i princippet kunne uddelegere en hjerneoperation til portøren, hvis han mente, det var forsvarligt?

– Ja, i princippet. Men det ville selvfølgelig være usandsynligt at forestille sig, siger Henrik Kristensen til Ekstra Bladet.

Patientens sikkerhed for, at opgaven går godt, ligger derfor først og fremmest hos den enkelte læges samvittighed. Som patient har man ifølge loven ret til at vide, om man bliver behandlet af en medhjælp eller en læge. Men også her giver bekendtgørelsen rum til fortolkning.

– Som udgangspunkt skal man oplyse, at det er en medhjælp, der udfører opgaven. Men det er i sidste ende klagesystemet, der afgør, hvilken informationspligt lægen har haft i det konkrete tilfælde, siger Henrik Kristensen.

SUNDHEDSMINISTEREN:

Det er lægens ansvar

” KONFRONTATION

Sundhedsminister Astrid Krag svarer i en mail til Ekstra Bladet, at loven er en vigtig forudsætning for, at man kan ansætte personale i almen praksis. Hun mener ikke, at det er et problem, at enhver med loven i ryggen kan udføre lægeligt arbejde på patienter.

”Dog er der opgaver, der ikke kan delegeres, som for eksempel at udskrive recepter. Det mener jeg generelt set er en god ordning”, skriver ministeren.

Vil ikke svare konkret

Hun understreger, at ansvaret for behandlingen stadig hviler hos den autoriserede

læge, og det er godt nok, mener Astrid Krag.

– Der vil stadig være et lægeligt ansvar for den behandling, som udføres. Hvis der er problemer, så kan Sundhedsstyrelsen skride ind, og det kan udløse en kritik eller i grovere tilfælde, at den ansvarlige læge straffes med bøde eller fængsel.

Vi ville gerne have spurgt ministeren, hvad hun vil gøre ved, at reglerne i dag betyder, at en pædagog eller udenlandske læger uden autorisation frit kan praktisere, så længe en tilfældig læge siger god for dem. Ministeren ønskede ikke at komme med et svar på dette, men understregede, at lægers ansvar er stort, også når det gælder ansættelse af medhjælpere.